

2. TEMAT: PŁACISZ I MASZ, CZYLI CO CI SIĘ NALEŻY, GDY PŁACISZ SKŁADKI

Cele

Uczeń:

- wyjaśnia, co to są ubezpieczenia społeczne,
- zna obowiązki ubezpieczonego i ubezpieczyciela,
- wymienia rodzaje składek i zna ich wysokość,
- wylicza różnice między ubezpieczeniem chorobowym a zdrowotnym,
- zna pojęcia: zasiłek chorobowy, macierzyński, opiekuńczy, pogrzebowy, świadczenie rehabilitacyjne, jednorazowe odszkodowanie, renta z tytułu niezdolności do pracy, renta rodzinna,
- potrafi wyjaśnić zasady wypłacania świadczeń chorobowych i wypadkowych – komu i z jakiego tytułu przysługują.

Zgodność z podstawą programową

CELE KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO:

- 1) przyswojenie przez uczniów określonego zasobu wiadomości na temat faktów, zasad, teorii i praktyki,
- 2) zdobycie przez uczniów umiejętności wykorzystania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów,
- 3) kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie.

KSZTAŁCONE UMIEJĘTNOŚCI:

- 1) czytanie – umiejętność rozumienia, wykorzystywania i refleksyjnego przetwarzania tekstów, w tym tekstów kultury, prowadząca do osiągnięcia własnych celów, rozwoju osobowego oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa,
- 5) umiejętność sprawnego posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi,
- 6) umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji.

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

III etap edukacyjny

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

29. Przedsiębiorstwo i działalność gospodarcza. Uczeń:

- 4) przedstawia główne prawa i obowiązki pracownika; wyjaśnia, czemu służą ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

IV etap edukacyjny – zakres podstawowy

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- I. Wykorzystanie i tworzenie informacji.
Uczeń znajduje i wykorzystuje informacje na temat sposobu, w jaki prawo reguluje życie obywateli.
- II. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów.
Uczeń rozpoznaje prawne aspekty codziennych problemów życiowych i szuka ich rozwiązania.
- III. Współdziałanie w sprawach publicznych.
Uczeń współpracuje z innymi – planuje, dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich; sprawnie korzysta z procedur i możliwości, jakie stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego; zna i stosuje zasady samoorganizacji i samopomocy.

Metody/techniki:

Wykład, praca w grupach, praca z tekstem.

Środki dydaktyczne:

Karteczki samoprzylepne, prezentacja multimedialna, materiały dla nauczyciela, materiały dla ucznia, rzutnik, laptop.

Czas trwania zajęć:

1 godzina lekcyjna.

Uwagi:

Przed lekcją czytamy materiały dla nauczycieli i uczniów, aby znać treści prezentowane na lekcji.

Na lekcji uczeń dowie się:

co zyskuje się dzięki obowiązującemu w Polsce systemowi ubezpieczeń społecznych.

Przebieg zajęć:

Rozpoczynając lekcję, przypominamy istotę działania ZUS (zajmuje się on m.in. gromadzeniem składek na ubezpieczenia społeczne i wypłatą świadczeń). Informujemy uczniów, że na dzisiejszej lekcji dowiedzą się, jakie świadczenia przysługują osobom ubezpieczonym.

Prosimy uczniów o wypisanie na samoprzylepnych karteczkach kilku możliwych i typowych sytuacji życiowych, w których pracownik nie może przyjść do pracy – jedna sytuacja na jednej kartce. Następnie prosimy ich, aby przylepili swoje kartki na tablicy. Ewentualnie dodajemy jeszcze brakujące przykłady, tak by na tablicy były zaprezentowane wszystkie przypadki. Na tę część lekcji przeznaczamy 10 min.

Informujemy uczniów, że teraz zapoznamy ich z rodzajami świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Prosimy ich o uzupełnianie schematów **[Ćwiczenie: Mapa myśli]** w trakcie wykładu ilustrowanego pokazem multimedialnym **[Prezentacja: Co nam przysługuje, gdy płacimy składki?]**.

Podczas prezentacji staramy się aktywizować uczniów, zadajemy pytania, prosimy o parafrazowanie. Po zakończeniu wykładu chętni uczniowie odczytują zapisy ze schematów. Jeśli to konieczne, prosimy pozostałych uczniów o uzupełnienie informacji, odpowiadamy na ewentualne pytania i tłumaczymy miejsca niejasne. Razem z uczniami przyporządkowujemy zapisane na początku lekcji na kartkach samoprzylepnych przyczyny nieobecności w pracy do odpowiednich świadczeń. Na tę część lekcji przeznaczamy 20 min.

Ważne jest uzmysłowienie uczniom zależności pomiędzy ubezpieczeniem się i terminowym płaceniem składek a wynikającymi z tego świadczeniami. Należy koniecznie zaakcentować, że od wysokości składek zależą późniejsze wypłaty. Można porównać to do kwoty, jaką złożymy na oprocentowaną lokatę – im większa będzie wysokość kwoty, tym większy nasz zarobek. Wyrażnie należy podkreślić, że płacąc niskie składki na ubezpieczenie chorobowe, dostaniemy niskie świadczenia w przypadku choroby lub macierzyństwa. Trzeba też zwrócić uwagę na to, że dla osób prowadzących działalność gospodarczą ubezpieczenie chorobowe jest dobrowolne, więc jeśli się nie ubezpieczą i zachorują albo urodzą dziecko, nie dostaną zasiłku chorobowego ani macierzyńskiego.

Przy omawianiu świadczeń wypłacanych w razie utraty zdrowia wyjaśniamy, że nie zawsze niepełnosprawność wyklucza możliwość podjęcia pracy. Podkreślamy różnicę między pojęciem *niepełnosprawny* a *niezdolny do pracy*. Odwołujemy się do tekstów uzupełniających [Tekst uzupełniający 1: *Niepełnosprawny może nie dostać renty* oraz **Tekst uzupełniający 2: Niezdolność do pracy**] i prosimy uczniów, aby zapoznali się z nimi w domu. Na tę część lekcji przeznaczamy 10 min.

W trakcie podsumowania lekcji prosimy uczniów, by wymienili pozytywne aspekty wypłaty poszczególnych świadczeń: co umożliwiają one ubezpieczonemu – jakie ubezpieczony czerpie z nich korzyści. Uświadamiamy uczniom, że ubezpieczenia społeczne towarzyszą nam od narodzin po śmierć. Jeszcze raz zaznaczamy, że świadczenia można otrzymywać tylko wtedy, gdy jest się ubezpieczonym i opłaca się składki. Na tę część lekcji przeznaczamy 5 min.